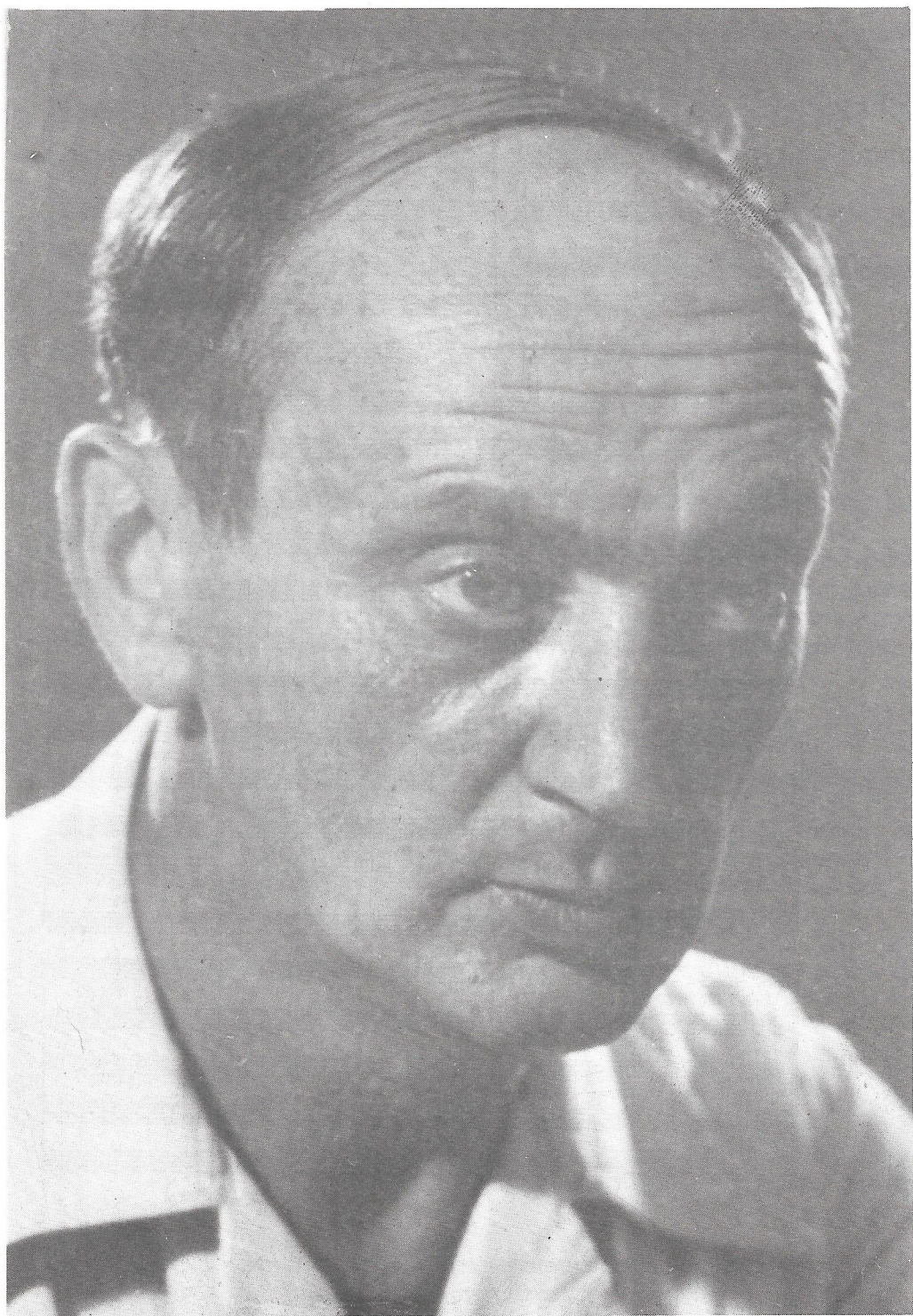

Handwritten musical score for a 24-orchestra. The score is written on multiple staves, each labeled with an instrument or section. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. The score is divided into measures, with some measures containing multiple notes or rests. The instruments listed on the left include:

- Fl.
- Piccolo
- Ob.
- E. Horn
- Clar.
- Bassoon
- Clarin.
- Trpt.
- Harp
- Piano
- Xylophone
- Percussion
- Kettle dr.
- Side dr.
- Vi. I.
- Vi. II.
- Va.
- Vc.
- Db.

The score includes various musical markings and dynamics, such as *sfz*, *sf*, *mp*, *p*, *piu leggero*, and *real pit*. The score is written in a handwritten style, with some corrections and annotations visible. The score is divided into measures, with some measures containing multiple notes or rests. The instruments listed on the left include:

"סוויטה שמית" – לתזמורת סימפונית

מאת: אלכסנדר אוריה בוסקוביץ'

(טרנסילבניה 1907 – ישראל 1964)

על המלחין

אלכסנדר אוריה בוסקוביץ' נולד בעיר קלז' שבטרנסילבניה. למד פסנתר והלחנה בווינה ובפריז אצל מוסיקאים נודעים: קורטו, פאול דיוקא ("שוליית הקוסם") ואחרים. בישראל שימש כמורה באקדמיה הישראלית למוסיקה בתל אביב וכמבקר מוסיקלי של עיתון "הארץ".

שני גורמים השפיעו על יצירתו של בוסקוביץ' ועל השקפת עולמו המוסיקלית:

א. ההתעוררות הלאומית, שהחלה לתת אותותיה בקרב היהדות הטרנסילבנית לאחר מלחמת העולם הראשונה. (תוך לבטי "השיבה אל המקורות" באו בוסקוביץ' וחבריו במגע עם השירה העממית יהודית שמקורה בארצות אירופה המזרחית).

ב. יצירתו של המלחין ההונגרי הנודע – בלה בארטוק, ועקרונותיו ביחס למוסיקה הלאומית.

עם עלותו לישראל, ב־1938, החל בוסקוביץ' בחיפוש מקורות לסגנון מוסיקלי ישראלי חדש. כך למד להכיר את המסורת המוסיקלית עתיקת־הימים של העם העברי – את טעמי המקרא של התנ"ך, את השירה העממית החילונית והדתית של בני עדות המזרח, ואת מקצבי השפה העברית.

בין יצירותיו הנודעות: "סוויטה זעירה", "שיר המעלות" לתזמורת, מנגינות לשירים ולפרקי תנ"ך "הסוויטה השמית", הקנטטה "בת־ישראל" והיצירה לתזמורת ולחליל סולו – "עדיים".

למתעניין:

בלה ברטוק אסף כ־2000 לחנים עממיים של עמי אירופה וצפון־אפריקה והדגים ביצירותיו כיצד הופכת מוסיקה לאומית לקניין תרבות כלל־אנושית.

משך היצירה 15 דקות.

על היצירה

היצירה הוקלטה
בתקליטי (72748) CBS.

ה"סוויטה" השמית" - בהרכבה התזמורתי (לתזמורת סימפונית) חוברת ב-1946, וביצועה זכה להצלחה גדולה והיכה הדים רבים. מאז היא נוגנה הרבה בארץ ובמרכזים שונים בעולם. היא מקובלת כאחת מיצירות המופת במוסיקה הישראלית.

בוסקוביץ' שאף לבטא במוסיקה שלו את המיוחד לישראל המתחדשת, על אופיה, צבעיה, תנועותיה וכמובן - על המוסיקה שלה. בוסקוביץ', שבא לישראל מאירופה, שאף להתרחק ממסורת המוסיקה האירופית, לכן פתח את חלון-דמיונו לכיוון המזרח, לכיוון אסיה. אוזנו הרגישה קלטה את התכונות הטיפוסיות למוסיקה של המזרח, להן נתן ביטוי כמיטב יכולתו. הוא משתמש, אמנם, בכלי הנגינה שבתזמורת "אירופית", אך מצליח להפיק מהם צלילים האופייניים לכלי נגינה מזרחיים (עוד*, קאנון*, ואחרים). אין ביצירתו, לפי טענתו, מנגינות במובן האירופאי, אלא "קטעים מלודיים" קצרים שחוזרים ונשנים בוריאציות* קלות ואף בלי וריאציות, כמנהג "המזרח".

בסוויטה שישה פרקים:

- א. מבוא, כעין טוקטה*.
- ב. פרק מתון, אינטימי.
- ג. "עממיה" - בצורה של מחול עממי.
- ד. "נופייה" - כעין פסטרלה.
- ה. טוקטה מזרחית שניה.
- ו. "הודיה" - רונדו* עליז ושמח.

למעקב בעת ההאזנה

פרק ראשון - "מבוא"

מתבסס על מקצב מהיר: 1

המשקל* זוגי בדרך כלל. ה"קטע המלודי" הכולט נשמע מיד עם ההתחלה:

קצבי, קצר, מוטעם מאוד, ובו שני חלקים דומים מאוד. נחתם על ידי אתנחתא, מעין פסיק, או נשימה. הוא חוזר ומופיע בשינויים שונים, מפוזר בין כלל התזמורת הרבים, הכוללים גם פסנתר ונבל.

על ידי הכפלת הצלילים במהירות -

נוצר גוון של נגינה בקאנון (כלי פריטה ערבי).

"הקטע המלודי" הולך ומתפזר, הולך ומתפשט, העוצמה גוברת, כך גם התאוצה, ואז חוזר "הקטע המלודי" במלוא עוצמתו, מנוגן על ידי כל הכלים. האתנחתא מודגשת מאוד, נמשכת ונקטעת באחת:

זהו שיא הפרק - אשר בעוצמתו ובאחדותו מתחרה רק הסיום, שאינו מאחר לבוא.

פרק שני -

מתון וזמרת. המנגינה -

נשמעת בעיקר בחליל, שצלילו נמוך, ובנבל. (גם לה שני חלקים דומים מאוד). היא נשמעת שוב, בשינויים, בהרכב דומה, כשמצטרפים כלים נוספים כמו חליל קטן שצלילו גבוה. בפעם השלישית משתנה הגוון בהצטרף כלי קשת (בפריטה ובמשיכה). בפעם הרביעית שוב בחלילים ובנבל; בפעם החמישית, האחרונה, צלילה "פעמוני" - והיא נעלמת חרש.

פרק שלישי - "עממיה"

ערה במקצביה. דומה למחול עממי, מקפיץ.

חליל, כלי קשת ופסנתר הם הכלים הנושאים את מנגינת המחול. בין הופעה אחת של המנגינה להופעותיה החוזרות - נשמעים קטעי ביניים, המעוררים ציפייה להופעתה החוזרת של המנגינה העיקרית.

המחול ער ועליו, מזמין חיוך. המחוללים רוקדים, כאילו על שטח קטן, ועיקר התנועות בידיהם: כריקוד תימני.

פרק רביעי - "נופייה" -

ה"נופייה" נשמעת כאילו בנוף מדברי; משקלה משולש. היא נפתחת בשקט, במקצב שאינו מרפה:

החצוצרה מעומעמת - מזמרת בשלווה. (גם הפעם מנגינה ובה שני פסוקים מאוד דומים). האבוב ממשיך, קופצני יותר, ולפתע - התפרצות קצרה, נמרצת, בכל כלי התזמורת. כולם מנגנים את המקצב ונרגעים קמעה בחזור המנגינה הזמרתית בכינורות ובאבוב. - החצוצרה המעומעמת מנסה שוב את שלה, אך נקטעת - שברירי מקצבים נשמעים בגבהים שונים - התבנית המקצבית מתקצרת:

המשקל הזוגי הזוויתי תופס את מקומו של המשקל המשולש המעוגל. הקולות מצטרפים עוד ועוד עד לשיא של עוצמה ומהירות. דעיכה איטית. - נשמעים רק המקצבים, ושוב חוזר קולה של החצוצרה המעומעמת במנגינתה, שהיא עכשיו מקוטעת, כאילו ניתן לה זמן לרחף כהדלא נשמע על פני הנופים. עוד התפרצות פתע עזה, וכלי הנשיפה מעץ (הגבוהים) מוליכים בשלווה אל סוף הפרק.

פרק חמישי - "טוקטה מזרחית שניה"

טוקטה - יצירה מוסיקלית לכלי מקלדת (פסנתר או עוגב למשל) שאופיה נקישתי-מוטורי, ומפעמה מהיר.

פרק זה הוא "המזרחי" ביותר ב"סוויטה השמית", ואחד הערביים ביותר במוסיקה הישראלית.

מספר הצלילים ממנה מורכבים "קטעי המלודיה" מצומצם - שלושה, ארבעה בלבד:

הצירופים מיוחדים מאוד והגוון התזמורתי העשיר שונה מכל הידוע במוסיקה הסימפונית.

בפרק זה קשה להתייחס לכלי נגינה הנושאים מנגינה; קשה לתפוס תבנית מקצבית ברורה. ההתרחשות רבה, מעוררת, נמרצת. כמעט כל הכלים מנגנים רוב הזמן, והצירוף נשמע כאילו.

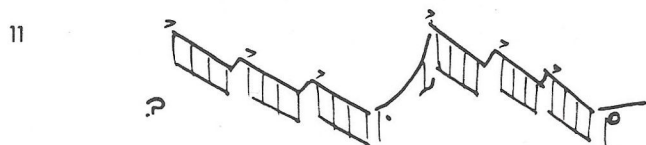
אפשר להתייחס אל פרק זה כאל שיא היצירה, בו הגשים בוסקוביץ' את מטרותיו המוסיקליות.

פרק ששי - "הודיה"

שונה מאוד מן הפרק הקודם: המנגינה הברורה -

- נשמעת בקלרניות מיד עם ההתחלה, המשכה - במדרגות יורדות:

12 בהצללה חדה עם צלצלי מתכת - ואז נשמע חלקה השלישי, בכינורות:

כל שלושה החלקים של המנגינה נעים על מקצב קבוע, כבד משהו:

המנגינה חוזרת, מלאה יותר. אפשר לאתר את שלושת חלקיה לפי הופעתם הקודמת.

המנגינה חוזרת בשלישית - מלאה מאוד. אך הפעם נשמעים רק שני חלקיה הראשונים, ושוב - מופיעה המנגינה ברביעית, אוגרת תנופה, והליווי מודגש מאוד:

הפתעה: "המדרגות" אינן נשמעות, ובמקומן מופיע החלק השלישי של המנגינה, בכינורות ובקרנות היער. פעמות הליווי נשמעות גבוה מעליהם. חלק זה חוזר בעוצמה מצטברת, ואז נשמע חלקה הראשון של המנגינה בחמישית בשיא עוצה, כהמנון, המוליך הישר אל הקודה*, החותמת את ה"הודיה" ואת "הסוויטה השמית" כולה.

תכונות מוסיקליות בולטות

1. הצללה של גוון "מזרחי" בכלי תזמורת "מערביים".
2. "קטעים מלודיים" קצרים, בהיקף צר, מהווים חומר עיקרי לבניית הפרקים השונים.
3. שינויים רבים בדרך של אילתור.
4. הישענות על פולקלור ערבי ויהודי מזרחי.

יצירות נוספות להאזנה

- קודאי - "ריקודי מארצ'ק", "מחולות גלנטה".
בן חיים - "מחזות ישראל".
מ' סתר - "סוויטה תימנית".
בוסקוביץ' - "סוויטה זעירה".
אבידום - "סימפוניה עממית".

ב' א'

''סוויטה זעירה'' – לתזמורת כלי קשת, חליל ותוף

מאת: אלכסנדר אוריה בוסקוביץ

(טרנסילבניה 1907 – ישראל 1964)

על המלחין

ראה ב''סוויטה שמית'' (עמ' 71).

משך היצירה 11 דקות.

על היצירה

הסוויטה* חוברת בשנת 1945 כ'פרקי נגינה לבני הנעורים'' לפסנתר. בשנת 1957, להזמנתו של המנצח מיכאל טאובה, עובדה היצירה עבור התזמורת הקאמרית – רמת-גן.

בסוויטה שישתה פרקים:

א. שיר הודיה.

ב. דבקה.

ג. ריקוד.

ד. נופיה – ''פסטורלה''.

ה. בורלסקה.

ו. משחק רועים.

מחול ההורה מופיע
ביצירות: ''סימפוניה
עממית'' – אבידום;
''סוויטה זעירה'' –
בוסקוביץ; ''חדוה'' –
גלברן.

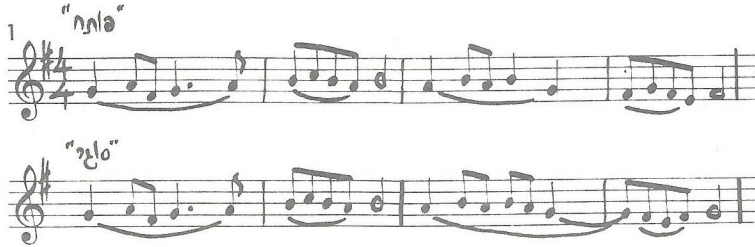
בתכנית המוסיקליים קשורה ''הסוויטה הזעירה'' לאחותה הגדולה – ''הסוויטה השמית''. בשתייהן נמצא ''הודיות'' ר'נופיות'' זמרתיות מאוד, ליד מחולות מזרחיים, כמו: ה''דבקה'' – ה''עממיה''; ''משחק רועים'' – ''טוקטה מזרחית''.

בשתייהן נותן המלחין ביטוי לתכונות טיפוסיות למוסיקת המזרח, ואפשר למצוא בהן מקצבים מזרחיים* ו''קטעים מלודיים'' קצרים, החוזרים ונשנים בוריאציות* קלות ואף בלי וריאציות, כמנהג ''המזרח''.

למעקב בעת ההאזנה

פרק ראשון - "הודיה"

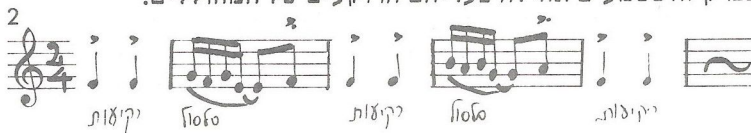
בפרק זה נשמעת המלודיה בויאולות:

שני פסוקים, במנעד* צר - כמעט זהים. הכינורות מנגנים "קול נגדי" - אף הוא במנעד צר. שוב נשמעת המלודיה, הפעם בשינויים קלים ובחילוף תפקידים: המלודיה בכינורות, וה"קול הנגדי" בויאולות. המלודיה המקורית חוזרת בשלמותה, ובתנועה איטית מגיעה ה"הודיה" אל סיומה. ב"הודיה" נשמעים רק כלי הקשת.

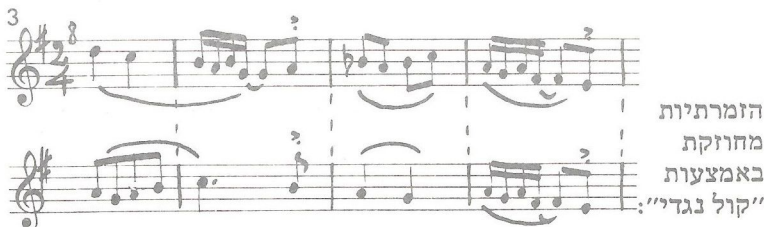
פרק שני - ה"דבקה"

בפרק זה נשמעים תחילה צעדיהם הרוקעים של המחוללים:

תוף נוקש, מיתרים נפרטים וכינורות מסלסים.

לאחר מכן מצטרף חליל אל המחול, בתבנית זמרתית המבוססת על תבנית "הרקיעות והסלסול" (כדוגמא 2):

בחזרה על צעדי הרקיעה ובאתנחתא על צליל מתמשך - מסתיים המחול.

הדבקה הוא ריקוד גברים כפרי, במקור - ערבי. הגברים מחזיקים זה בזה בשרשרת, בשורה חזיתית הנעה באיטיות. הגבר המוביל את השורה מניף את ידו החופשית ולעיתים מנופף במטפחת. הרכב התנועות הוא: רקיעות וקפיצות (לסירוגין). משקל* הריקוד - זוגי. המפעם* - מהיר. המקצב - מוטעם מדי פעם ע"י קריאות הרוקדים.

החוזר חלילה ונשמע שש פעמים. שינוי נשמע בפעם השנייה - בה מופיע סולם "מזר":

ובשנותו לבוש:

מחזיר את ה"רצף הקטוע" כבראשונה.

פרק ששי - "משחק הרועים"

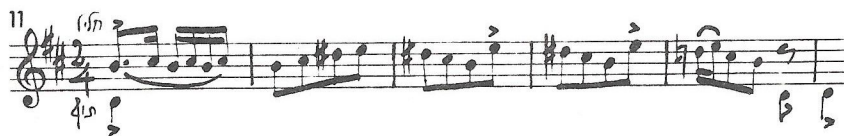
הוא למעשה מחול מהיר מאוד במשקל זוגי ובו (כבריקוד) שתי חטיבות:

בראשונה נשמעת התבנית:

עצורה תחילה ומתפרצת לאחר מכן. ואחר כך כולה בכלי קשת כאשר נקישות תוף ופריטות מיתרים מטעימות את הסינקופות* המקפצות.

החטיבה השניה מונעת במהירות רבה עליידי החליל. "המשחק" מתבטא בהדגשות החזקות, בעיקר באמצעות התוף, הפורצות אל תוך הזרימה השקטה.

במתכונת זו נשמעת התבנית ארבע פעמים, בחמישית - היא עולה בגובה ובעוצמה, שווה שם זמן מה - יורדת מהם וחוזרת אל חטיבה הראשונה, הנשמעת גם הפעם עצורה תחילה, ומתפרצת אל הסיום.

כך תם "משחק הרועים" ותמה "הסוויטה הזעירה" כולה.

תבניות מלודיות קצרות, צרות מנעד, חוזרות על עצמן בכל פרק, ומתבססות על מלוס* מזרחי - יסתיכוני.

יצירות נוספות להאזנה

חצ'אטוריאן - "מחול החרבות" ו"מחול הכורדים" מתוך "גאיאנה".

ברטוק - "לילדים" ופרקים מתוך "מיקרוקוסמוס".

אבידום - "סימפוניה עממית".

בן חיים - "מחזות ישראל".

בוסקוביץ' - "הסוויטה השמית".

ב' א'

היצירה יצאה לאור ב"מכון למוסיקה ישראלית"